נסכי רחלה בכמה א) ופשטינא ליה ממתני' ב)גדי א)משמש נסכי צאן של גדולים ושל קטנים של זכרים ושל נקבות חוץ משל אילים: **מתני'** ג)כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מן הפר הבא על כל המצות ושעיר המשתלח רבי שמעון אומר אף שעיר עבודת כוכבים ג)כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מן הבכור והמעשר והפסח ד)והיורש ד)סומך ומביא נסכים ה)ומימר: **גמ'** ו)ת"ר כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מפר הבא על כל המצות ושעירי עבודת כוכבים דברי רבי שמעון רבי יהודה אומר שעירי עבודת כוכבים אין בהן סמיכה ואת מי אביא תחתיהם שעיר המשתלח לא סגיא דלא מעייל אמר רבינא ז)גמירי שתי סמיכות בצבור אמר לו רבי שמעון והלא אין סמיכה אלא בבעלים וזה אהרן ובניו סומכין בו אמר לו אף זה אהרן ובניו מתכפרין בו א"ר ירמיה ואזדו לטעמייהו ח)דתניא ו)וכפר את מקדש הקדש זה לפני ולפנים ואת אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו יכפר אלו העזרות ט)כהנים כמשמען על כל עם הקהל אלו ישראל יכפר אלו הלוים הושוו כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח (א) דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר כשם שדם שעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל על טומאת מקדש וקדשיו כך דם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו (ב) כשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הכהנים בשאר עבירות ור' שמעון הא ודאי הושוו אין הושוו דבני כפרה ניהו מיהו כל חד וחד מכפר (ג) ברנפשיה לרבי יהודה טומאת מקדש וקדשיו ישראל מכפרי בדם שעיר הנעשה בפנים וכהנים בפר של אהרן בשאר עבירות אלו ואלו מכפרי בוידוי שעיר המשתלח ולרבי שמעון בשאר עבירות נמי כהנים בוידוי דפר מתכפרי כדקתני י) אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משיח מה בין ישראל לכהנים ולכהן משיח אלא שדם הפר מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו (ד) [זו דברי ר' יהודה] ור' שמעון אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל כך דם הפר מכפר על הכהנים כשם שוידויו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל כך וידויו של פר מכפר על הכהנים ת"ר י) 2וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר פר טעון סמיכה ואין שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר פר טעון סמיכה בזקנים ואין שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה בזקנים אלא באהרן ורמינהו החי החי טעון סמיכה ואין שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה דברי ר' יהודה ר"ש אומר חי טעון סמיכה באהרן ואין

הא

נסכי רחלה בכמה. יין היא צריכה שהיה לנו לנסותינו אם היינו מפרישין בין זכר לנקבה. ע"א בין רחלה לכבשה. ואמרינן ליה מתני' היא במסכת שקלים ארבע חותמות היו במקדש עגל זכר גדי חוטא גדי משמש נסכי צאן שמלואו חותם שכתוב עליו גדי היו לוקחין נסכים לקרבן צאן בין גדולים בין קטנים בין זכרים בין נקבות דהיינו נמי לכבשה ורחלה דכולן נסכיהן שוין חוץ משל אילים שלא היו טוטלין משם לצורך נסכי אילים לפי שאין ז) נסכין ו) (ג) שוין לנסכין דהני דהכבש היה טעון רביעית ההין לעשרון אחד. מי שהיה מבקש נסכים הלך אצל יוחנן הממונה על החותמות ונותן ח) על נסכיו ונותן לו חותם והולך אצל גזבר הממונה על היין ונותן לו חותם והוא נותן לו נסכים: **מתני' היורש סומך.** על קרבן אביו לאחר מיתת אביו: **ומביא נסכים.** שהיה אביו חייב להביא עם הזבח: **ומימר.** שיכול להמיר בקרבן אביו כאביו: **גמ' וזה. שעיר המשתלח** אהרן ובניו סומכין בו ולא בעלים ולא הויא סמיכה: **אמר לו.** רבי יהודה אף זה אהרן ובניו מתכפרים עם הצבור וסמיכה בבעלים היא: **וכפר את מקדש הקדש זה כו'.** אחר שגמר כל ההזאות והיה נוטל מדם הפר ומדם השעיר הנעשה בפנים ומכפר על טומאת מקדש וקדשיו שהיתה בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף בין לפני ולפנים בין דהיכל בין דעזרות ומכפר דם השעיר על ישראל ודם הפר על הכהנים: כהנים והקהל והלוים הושוו שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות וכיון דמתכפרין בו הכהנים הויא סמיכה בבעלים: **ור' שמעון אומר.** אין דודאי בהא אמינא כוותך דכשם שמתכפרין בשעיר הנעשה בפנים וכו' אבל בהא לא אמינא כוותך דכשם שוידוי וכו': **ורבי שמעון.** דאומר דאין הכהנים מתכפרין בשעיר המשתלח הא קתני ברייתא ו) דהושוו ט) כלומר שמתכפרין בשעיר: **אמר לך מאי הושוו דבני כפרה ניהו.** אבל כל חד וחד מכפר כדנפשיה ס) ישראל בדם השעיר והכהנים בדם הפר י): **אחד ישראל אחד כהן משיח ואחד כהנים.** מתכפרין בשאר עבירות בשעיר המשתלח: **מה בין ישראל לכהנים וכו' זו דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר וכו': תנו רבנן וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר.** דכתיב בפר העלם דבר של צבור כו': **ואין שעירי עבודת כוכבים טעונים סמיכה.** וב' סמיכות הן ס) פר העלם דבר של צבור ופר י) הבא על כל (ד) המצות כ) [דגמר מעיני עיני מפר העלם דבר של צבור]: **אלא באהרן.** כלומר בכהן ואף על גב דכהנים לא עבדו ל) [עבודת כוכבים] סומך הכהן על השעיר: **החי.** וסמך אהרן וגו' השעיר החי (ויקרא טז):

רש"י כת"י

מתני' היא. [במס' שקלים] דתנן [ארבע חותמות] היו במקדש [ועל אחד היה] כתוב גדי: **נסכי צאן.** זכרים ונקבות של גדולים ושל קטנים שהיה מביא בין גדול בין קטן בין זכרים ובין נקבה ולא [היה מביא מביתו] יין וסולת [אלא היה] נותן מעות [לגזבר] והיה נותן לון גזבר חותם [שהיה כתוב] עליו גדי [ומוסר להממונה] על הסלתות ונסכים ס) דנסכיו [לא] היה להם חותם [זה] שמדה אחרת [היה להם]. אלמא דבגדי דקתני אנקבות דנקבות בין גדולה ובין קטנה מדה [אחת להן]: **מתני' פר הבא על כל המצות.** עבירה מכל המצות כגון [שהורו] ב"ד שחלב מותר [ומכילין] פר העלם דבר וסמיכה כתיב [ביה] ל): **ושעיר עבו"ם.** דכתיב בפרשת שלח לך ס) וכי תשגו וגו': **היורש סומך.** אם התנדב אביו קרבן עולה ושלמים ומת [סומך] היורש עליו: **ומימר.** אם המיר אותן בבהמה אחרת תמורה חלה עליהן ושתיהן קדושות כאילו המיר אביו: **גמ' גמירי שתי סמיכות בצבור.** הילכך לא סגי דלא מעייל: **וזה.** שעיר המשתלח: **אהרן ובניו סומכים.** כדכתיב ע) וסמך אהרן את שתי ידיו הלכך פ) לאו עיקרן ולאו משלים שתי סמיכות של צבור: **אף זה.** שעיר המשתלח אהרן ובניו מתכפרים בו על שאר עבירות חוץ מטומאת מקדש וקדשיו: **לטעמייהו.** דאפליגו בעלמא דלרבי יהודה אהרן ובניו מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות חוץ מטומאת מקדש וקדשיו וכבעלים [הוי] נהו ולר' שמעון [אין] מתכפרין בו: **וכפר את מקדש הקדש.** לאחר [שגמר] ההזאות כפר [ושעיר שלו] יום הכפורים כתיב באחרי מות ל): **זה לפני ולפנים.** ששעיר הנעשה [בפנים] ופר מכפרים על [טומאת] מקדש וקדשיו [שנכנס] לפני ולפנים: **מזבח.** שמכפרים על טומאה שנגע במזבח וכגון שהיתה לו ידיעה בתחלה כשנטמא [ונעלם] ממנו טומאה זו או [העלם קדש] ונגע בו ושעיר הנעשה [בפנים מכפר] עד שיודע ויביא קרבן עולה ויורד [כדאמר] בשבועות [ג.]: **הושוו כולן.** כהנים לוים וישראלים הושוו באלו יכפר דכתיב ק) על הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר [לומר דמכפר] בשעיר המשתלח אשאר עבירות דבטומאת מקדש וקדשיו ליכא למימר דמכפר דהא דם הפר מכפר על הכהנים [ודם] שעיר [הפנימי] על ישראל לדברי הכל כדאמר בפ"ק דשבועות [יג:]: **ר' שמעון אומר.** נהאי שפיר קאמרת דבטומאת מקדש וקדשיו לא הושוו דכשם שדם השעיר וכו' אבל בהאי פלגינא עלך כשם שוידוי של שעיר המשתלח כו' כך וידוי של פר כו': וקא פריך ור"ש. היכי מצי למימר דאין כהנים מתכפרים בשעיר המשתלח: **הא ודאי הושוו.** לכפרה אחת כהנים לוים וישראלים כהאי יכפר בתרא דודאי הושוו כהנים לוים וישראלים דבני כפרה ניהו ולעולם אף בשאר עבירות כל חד מתכפר באפיה נפשיה כדאמרן: האי דכתוב נכפרים לר' יהודה כו' פירוש יתילא הוא: **אחד ישראל ואחד כהנים ואחד כהן משיח.** לעיל מיניה [מיירי] בכפרת שעיר המשתלח וקאמר אחד כהנים כו' מתכפרים בו בשאר עבירות: **אלא שדם הפר מכפר על הכהנים.** ודם השעיר הנעשה בפנים על ישראל: **ת"ר הפר.** וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר: **החי.** על ראש השעיר החי (ויקרא טז):

וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו. בפ"ק דשבועות (דף יג:) פירש בקונטרס דמיירי בטומאה שנגע לפני ולפנים או בהיכל או במזבח ותימה דלא משכחן למכפר שעיר הנעשה בפנים אמשמש בטומאה וכאן פירש בקונטרס דמיירי בטמא שנכנס לפני ולפנים או נגע במזבח וקשה דלמאי בעי קרא הכא אלא חד וחד הא בפ"ב דשבועות (דף טז:) נפקא כרת בכולהו מחד קרא מדכתיב משכן ומקדש אם אינו ענין לטומאה שבחוץ תנהו ענין לטומאה שבפנים ושמא מאחר דנפקא לן הכא בכולהו דמתכפרין לא מיבעי לענין כרת אלא חד קרא ועוד קשה הא דתניא בפ"ק דשבועות (דף ז:) וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל י) שיש לי בענין הזה להביא שלש טומאות טומאת עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים וקאמר רבי שמעון ממקומו הוא ס) מוכרח הוה ליה למימר מהכא דעל כרחך בטומאת הקודש הכתוב מדבר ועוד דבסוף הוציאו לו (יומא סא.) מייתי לה אמתני' נשפך הדם יביא אחר ויחזור ויזה תחלה בפנים וכן בהיכל וכן במזבח הזהב משמע בהדיא דלענין הזאות דריש דמזה על בין הבדים ועל הפרוכת ועל מזבח הזהב ושירי הדם על יסוד מזבח החיצון וקרי ליה למזבח החיצון עזרות לפי שהיה ס) בעזרה דאיכא עזרת כהנים ועזרת ישראל דקדושתם שוה ליחשב מחנה שכינה ואע"ג דכולהו הזאות כבר כתיבי ואפילו עיכובא דרשינן מוכלה בפרק א) ב' דשבועות (דף טז) אם כילה כיפר ואם לא כילה לא כיפר איצטריך האי קרא דלא תימא הני מילי אהרן להכי כתב רחמנא וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא כדדרשינן בתורת כהנים וכתיב בתריה וכפר את מקדש הקודש: **הושוו** כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח. אבל בשעיר הנעשה בפנים לא הושוו דאין כהנים מתכפרים כדדרשינן בפ"ק דשבועות (דף יג:) דכתיב אשר לעם ואם תאמר ולוים במה מתכפרים אי בשעיר הנעשה בפנים אשר לעם כתיב ואיכא למאן דאמר בפרק הזרוע (חולין קלא:) לוים לא איקרו עם ואי בפרו של אהרן ביתו כתיב דהיינו כהנים ויש לומר דמתכפרין בשעיר הנעשה בפנים מאחר דכתיב יכפר אלו הלוים דאשמועינן קרא דמתכפרין: **ואין** שעירי עבודת כוכבים טעונין סמיכה. ואיצטריך קרא למעוטי דלא תילף מפר העלם דבר של צבור דזה צבור והאי צבור אי נמי משום דר' שמעון מרבי להו בסמוך מדכתיב (ויקרא ד) וסמך ידו על ראש השעיר ור' יהודה מוקי לה לרבות שעיר נחשון ואיפכא לא מסתברא ליה למימר דמהחי ממעט שעיר נחשון ומהשעיר ירבה שעירי עבודת כוכבים משום דמהשעיר דכתי' גבי נשיא אית לן לרבויי טפי נמי שעיר נשיא כמו שעיר דנחשון ולי נראה דלהכי ליכא למימר יא) מי למעט [שעיר] נחשון משום דאי אמרת בשלמא לרבות שפיר אלא אי אמרת למעט לשתוק קרא מיניה דשעה מדורות לא ילפינן כדאמר פ' כל המנחות באות מצה (לעיל דף נג.) גבי מנחת שמיני ללבונה:

ו) ת"ר פר טעון סמיכה כו' והשאר נמחק: ז) שאין נסכיו שוין לנסכין דהני דהאיל היה טעון שלישית ההין לעשרון: ח) ונותן לו מעות על: ט) דהושוו כולם שמתכפרים: י) הפר כדקתני בשבועות: יא) למימר איפכא (אי) משום דאי אמרת בשלמא לרבות שעיר נחשון ניחא אלא כו' ותיבות חי למעט שעיר נחשון שפיר ל"ש ונמחק:

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. וכפר את מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח יכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר: ויקרא טז לג
2. וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני יי ושחט את הפר לפני יי: ויקרא ד טו

הגהות הב"ח

(א) גמ' בשעיר המשתלח בשאר עבירות דברי רבי יהודה: (ב) שם וכשם שוידוי וכו' ולר' שמעון: (ג) רש"י ד"ה נסכי רחלה וכו' לפי שאין נסכין דאילים שוין: (ד) ד"ה ואין שעירי עבודת כוכבים וכו' [illegible]

רבינו גרשום

[illegible] על טומאת מקדש וקדשיו בין דלפני לפנים בין דהיכל בין דעזרות כהנים והקהל והלוים הושוו שמתכפרים בשעיר המשתלח בשאר עבירות וכיון דמתכפרין בו הכהנים הויא סמיכה בבעלים (והיינו) ואזדא ר' יהודה לטעמיה ורבי שמעון לטעמיה דאמר אין מתכפרין בו ולא הויא סמיכה בבעלים: ור' שמעון הא ודאי קתני ברייתא דהושוו כלומר שמתכפרין בשעיר: לא הושוו. דבני כפרה וכל חד וחד ברנפשיה כהנים בפר וישראל בשעיר כדקתני בשבועות אחד כהנים ואחד ישראל ואחד כהן משיח מתכפרין בשאר עבירות בשעיר המשתלח מה בין ישראל לכהנים וכו' זה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר כו': החי וסמך אהרן את ידיו על ראש השעיר החי היינו שעיר המשתלח וקשיא דר'

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ג מהל' מעה"ק הלכה ד:
כג ב מיי' פ"ג שם הלכה י:
כד ג מיי' שם הלכה י:
כה ד מיי' שם הלכה ט:
כו ה מיי' פ"א מהלכות תמורה הלכה ה:

מוסף רש"י

[illegible] הכהנים לוים וישראלים. ובטומאת מקדש וקדשיו אי אפשר להשוותן שהרי הפר מכפר על הכהנים והשעיר הנעשה בפנים על ישראל ובאחת כפרה הושוו מלמד שכולן מתכפרים בוידוי של שעיר המשתלח בשאר עבירות דברי ר' יהודה (יומא שם). ר' שמעון אומר כשם שדם שעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל על טומאת מקדש וקדשיו. בלא שום וידוי שהרי אין שום וידוי בשעיר הפנימי (שבועות שם). כך דם הפר. בלא וידוי מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו (יומא שם) כך דם הפר לבדו בלא וידוי מכפר על הכהנים בטומאת מקדש ואיתמר ליה וידוי הפר לשאר עבירות (שבועות שם). הא ודאי הושוו. בכפרה אחת אלי בשאר עבירות לא הושוו כמאי הושוו הושוו דבני כפרה ניהו. לכך הושוו ללמדך שיש לכולם כפרה בין בטומאת מקדש בין בשאר עבירות מיהו כל חד וחד מכפר ברנפשיה. אלו בפר ואלו בשעיר (שם).

שיטה מקובצת

א) בכמה ואמרינן ליה כתניתין היא גדי: ב) ועל הכהנים כמשמען ועל: ג) ברנפשיה. פירוש לרבי יהודה. זה הפי' הוא מרבנן סבוראי: ד) כדקתני [בשבועות]: ה) מקדש וקדשיו ר"ש אומר והשאר נמחק:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones